

17 листопада 2022 року
Херсон – Кропивницький

Збірник тез за матеріалами
X Міжнародної науково-практичної конференції
**«ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ
ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ»**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний аграрно-економічний університет
(м. Херсон – Кропивницький, Україна)
Жешувський університет, Інститут педагогіки
(м. Жешув, Республіка Польща)
Тбіліський державний університет ім. І. Джавахішвілі
(м. Тбілісі, Грузія)
Державний інститут фізичної культури та спорту Вірменії
(м. Єреван, Республіка Вірменії)
Комунальний заклад «Кіровоградський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти імені В. Сухомлинського»
(м. Кропивницький, Україна)
Національний лісотехнічний університет України
(м. Львів, Україна)
Полтавський державний аграрний університет
(м. Полтава, Україна)

ЗБІРНИК ТЕЗ

за матеріалами
X Міжнародної науково-практичної конференції

«ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ»

17 листопада 2022 року
Херсон – Кропивницький

За загальною редакцією
Т. С. Плачинди

УДК 378.091-029:1](082)

Ф56

*Друкується за рішенням вченої ради факультету економіки
Херсонського державного аграрно-економічного університету
протокол № 3 від 08.12.2022*

*Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність
за достовірність та об'єктивність наданої інформації*

Ф56 **Філософські аспекти професійної освіти:** матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції (Херсон – Кропивницький, 17 листопада 2022 р.) / За заг. ред. Т. С. Плачинди. Херсон – Кропивницький: ПП «Поліум», 2022. 289 с.

ISBN 978-617-8112-11-0

Збірник містить матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції «Філософські аспекти професійної освіти» за такими основними напрямками: теоретичні аспекти філософії освіти; антропологічні передумови становлення нової парадигми освіти; комунікативна компетентність фахівця як соціально-філософський дискурс; теоретико-методологічні питання розвитку наукового потенціалу фахівця; активізація освітнього простору в умовах сьогодення; інформаційне середовище закладів освіти (дистанційна освіта); неперервна освіта: історія, сучасність та шляхи оптимізації.

У матеріалах авторів акцентовано увагу на філософському осмисленні сучасної професійної освіти та консолідовано зусилля щодо перспективи розвитку підготовки фахівців різних галузей в умовах глобалізації й інтеграції освітнього простору.

Збірник адресовано науковцям, викладачам, здобувачам вищої освіти та всім зацікавленим особам. За виклад, зміст, достовірність і грамотність опублікованих матеріалів відповідають автори.

УДК 378.091-029:1](082)

УНІВЕРСИТЕТАХ.....	50
КАЛИНИЧ М. В. ПОЛІМОРФІЗМ ПОНЯТТЯ ПЕРЕКЛАДАЦЬКА КОМПЕТЕНТНІСТІ.....	52
КРУЦЬ Я. Ю. ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ НАВИЧОК ДО МІЖСОБИСТІСНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ВЗАЄМОДІЇ.....	55
ЛЕЩУК Г. В. КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТІ ФАХІВЦЯ ЯК ОБ'ЄКТ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.....	58
МАРЧЕНКО О. Г. КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТІ ЯК ПЕРЕДУМОВА ФОРМУВАННЯ СУБ'ЄКТА ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	60
ПРИБОРА Т. О. РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ МЕДІАЗАСОБАМИ.....	62
РАДУЛ С. Г. СОЦІАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО АВІАФАХІВЦЯ.....	64
РУДЕНКО Л. А., ЛИТВИН А. В. СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ КОНТЕКСТ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ФАХІВЦЯ.....	66
СОВАЧ К. О. PROJECT ACTIVITY AT ENGLISH CLASSES AS A STEP TO THE RESEARCH ACTIVITY OF STUDENTS OF THE FACULTY OF ECONOMICS.....	68
СУХЕНКО І. М. ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ ЛЮДИНИ.....	70
ФУРСЕНКО Т. М. ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ БІЗНЕС АНГЛІЙСЬКОЇ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	72
ШЕВЧУК С. М., ЧУВПИЛО В. В., ЛАСЛО О. О. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГЕОДЕЗІЇ ТА ЗЕМЛЕУСТРОЮ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	75
ШТИБА В. О., ПЕРЕТА К. В., СОБЧУК А. В. КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТІ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ.....	77

***ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ
НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ФАХІВЦЯ***

БЕСПАЛОВА Н. В. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ПОЗААУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ПРИ ВИВЧЕНІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	80
БОНДАР О. П. ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ФАХІВЦЯ.....	82
БОРОДІЙ Т. В., АНДРОЩУК І. В. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ.....	84
ВОЛОШИН М. М. СВІДОМОСТІ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	86
ВОЛОШИНА Н. М., ГАНГАЛ А. В. ВРАХУВАННЯ ПРОФІЛЮ ВНЗ, ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИВЧЕННЯ ФІЛОСОФІЇ.....	88
ВОРОХОБІНА Д. Л. ПРОБЛЕМА ЛІДЕРСТВА У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦІВ З НАВІГАЦІЇ ТА УПРАВЛІННЯ СУДНОМ: ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ.....	90
ГЛАВАЦЬКА Ю. Л. POSTGRADUATES' SCIENTIFIC POTENTIAL DEVELOPMENT AT SCIENTIFIC ENGLISH CLASSES.....	92
ГНИДЮК О. П. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ-ПРИКОРДОННИКІВ.....	95
ГРУБІ Т. В. СОЦІАЛЬНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК СКЛАДОВА НАУКОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ФАХІВЦЯ.....	97
ДІДЕНКО Р. О. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ДО РОБОТИ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ.....	99

117]. Під професійним самоствердженням особистості ми розуміємо ствердження своєї індивідуальності у професійній діяльності як особистості, суб'єкта й професіонала у своїй єдності. Головним елементом структури професійного самоствердження особистості є професійна самосвідомість. Вона взаємопов'язана із самооцінкою, професійними прагненнями, кар'єрою тощо.

Література

1. Багаева И. Д. Профессионализм педагогической деятельности и основы его формирования у будущего учителя : дис. ... д-ра пед. наук. Усть-Каменогорск, 1991. 338 с.

2. Маркова А.К. Психология профессионализма. М.: Междунар. гуманитар. фонд «Знание», 1996. 308 с

3. Пелипенко А. А. Смыслогенез и структуры сознания (культурологический подход). *Мир психологии*. 1999. № 1. С. 141 – 147.

4. Акмеологический словарь / Под общ.ред. А.А.Деркача. М., 2004.

Руденко Л. А. – д. пед. н., професор
*Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності, м. Львів, Україна*

Литвин А. В. – д. пед. н., професор
*Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності, м. Львів, Україна*

СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКИЙ КОНТЕКСТ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ФАХІВЦЯ

Невпинне зростання наукових пошуків у напрямі дослідження комунікативної культури свідчить, що її вважають однією з визначальних властивостей сучасної людини, оскільки вона займає провідне місце в загальнокультурному і професійному становленні особистості.

Сучасні філософські дослідження переконують, що комунікативна культура перетворюється на один із провідних чинників досягнення соціальної стійкості й упорядкованості завдяки стабілізуючому впливу на соціально-комунікативні процеси. Соціально-філософський зміст цього поняття полягає у специфічному прояві соціальної культури, що характеризується «людським виміром» суспільних і міжсуб'єктних відносин і спрямований на взаємозбагачення індивідів засобами інформаційного обміну, взаємотрансляції знань, розповсюдження позитивного досвіду спільної життєдіяльності [3, с. 9]. В умовах інформаційної цивілізації комунікативна культура є метою (культура діалогу), підґрунтям (взаєморозуміння), засобом регламентації (культура ділового й повсякденного спілкування) комунікативних процесів. Водночас вона виражає специфіку тенденцій сучасного інформаційного суспільства й розглядається як «інтеріоризовані патерни рапортних взаємодій на вербальному й невербальному рівнях репрезентації особистісних потреб» [1, с. 135]. Крім

того, комунікативна культура віддзеркалює позицію особистості щодо потреби взаємодії з іншими, реалізації творчого потенціалу в здатності підтримувати комунікативну взаємодію тощо.

Ми розглядаємо комунікативну культуру в контексті професійної діяльності фахівців соціономічної сфери. Сучасні психологічні дослідження підтверджують широко відомий факт – успіх їхньої професійної діяльності залежить на 50 % від рівня їхньої комунікативної культури. Варто відзначити, що при цьому акцентується увага як на значенні психологічних особливостей учасників комунікативного акту, так і на власне соціальних (економічні, політичні, духовні, ідеологічні) характеристиках змісту культури спілкування. Відтак, правомірно зазначити, що зміст поняття комунікативної культури детермінований особистісними чинниками, а, отже, потрібно обов'язково її формувати в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців.

Комунікативна культура характеризує сутність спілкування як систему взаємодії, стосунків, контактів тощо, визначає його як цілісне суспільне й духовне, зокрема психологічне й моральне утворення. За змістовим наповненням воно наближається до комунікативної етики (системи моральних принципів, норм і цінностей, покликаних надавати міжособистісним і загальносуспільним взаєминам гуманістичного значення) і забезпечує, передусім, успішну адаптацію людини до соціального середовища, зокрема професійного. В основу комунікативної культури фахівця покладається загальна особистісна культура, виражена в системі потреб, соціальних якостей, стилю діяльності та поведінки людини. У якості засобу формування особистості комунікативна культура ґрунтується на пізнанні її адаптивних можливостей, що допомагають людині діяти відповідно до культурних стандартів значущого для неї оточення. У комунікативній культурі відображається також ступінь соціальної активності особистості, суспільна значущість норм її поведінки, застосування відповідних засобів комунікативної діяльності під час виконання соціальних і професійних функцій.

Викладене дає підстави стверджувати, що комунікативна культура повною мірою включає сутнісні особистісні характеристики (здібності, знання, вміння, навички, ціннісні орієнтації, настанови, особливості характеру) і є необхідною умовою успішної реалізації особистості в професійній сфері.

Спираючись на результати аналізу наукових розвідок із проблеми, узагальнивши їх ідеї й положення, пропонуємо розглядати комунікативну культуру фахівців соціономічних професій як інтегровану характеристику особистості – суб'єкта професійної діяльності, що забезпечує реалізацію професійної компетентності в комунікативній діяльності під час трудового процесу і водночас сприяє їхньому особистісному та професійному зростанню [2., с. 47]. Вона ґрунтується на фахових знаннях і комунікативних уміннях, навичках професійного спілкування, соціально-особистісному досвіді та детермінується індивідуальними якостями особистості, необхідними для успішного виконання професійної діяльності.

Отже, комунікативну культуру фахівців соціономічних професій розглядаємо як соціально та професійно важливу особистісну якість, що сприяє реалі-

зації їхньої професійної компетентності, та в сучасних ринкових відносинах визначає рівень успішності й ефективності роботи соціальної сфери. З огляду на це, вважаємо формування комунікативної культури майбутніх фахівців цієї сфери одним із пріоритетних завдань їхньої професійної підготовки.

Література

1. Руденко Л. А. Філософсько-педагогічні виміри поняття комунікативної культури фахівців соціономічних професій. *Естетика і етика педагогічної дії*. 2018. Вип. 18. С. 134–146.

2. Руденко Л. А. Формування комунікативної культури майбутніх фахівців сфери обслуговування у професійно-технічних навчальних закладах: монографія. Львів : Піраміда, 2015. 343 с.

3. Сарновська С. О. Сучасна соціальна комунікативна культура (філософсько-методологічний аналіз): автореф. дис. ... канд. філос. наук / 09.00.03. Київ. 2000. 18 с.

Совач К.О. – старший викладач
*Херсонський державний аграрно-економічний університет,
м. Херсон, Україна*

PROJECT ACTIVITY AT ENGLISH CLASSES AS A STEP TO THE RESEARCH ACTIVITY OF STUDENTS OF THE FACULTY OF ECONOMICS

Project activity at English classes is an important component in studying the course “Foreign Language for Professional Purposes” at higher educational establishments. It is important to equip students of non-philological specialties with methods of mastering knowledge. And the project method helps, as it ensures the implementation of the principle of cultural relevance in the humanitarian educational space. It enables the integration of knowledge in various scientific fields, and, moreover, it helps to build a process of interaction between a student and a teacher based on cooperation and pedagogical support for development [2, p. 216].

Having analyzed basic issues of project activity, we find some definitions of the project method. W. Kilpatrick, for example, who is considered to be the father of the project method, believes that “project method is a whole hearted purposeful activity in a social environment” [4]. J. Stevenson assumes that “a project is problematic act carried to completion in its natural setting” [5]. Project Method is recognized as “full participation in typical experiences generally involving group activity or group relations” [3].

Most studies have tended to focus on different types of projects used at foreign language classes among which are the following: research, creative, informational, role-playing, and practice-oriented as well. In general, project activity at foreign language classes covers three stages: proposing a research topic, planning the content,